

απόψεις

Τα «συμβόλαια» των Δ.Ο.Υ. και τα επικοινωνιακά τεχνάσματα

Το υπουργείο Οικονομικών αποφάσισε να δεσμεύσει με «συμβόλαιο» τους προϊστάμενους των περιφερειακών φορολογικών υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ. και ελεγκτικά κέντρα), ώστε αυτοί να εντείνουν την προσπάθειά τους για τη βεβαίωση και είσπραξη των φόρων.

Με βάση όσα προβλέπονται στο νέο «Μνημόνιο», ο φοροελεγκτικός μηχανισμός έχει αναλάβει την υποχρέωση εντός του τρέχοντος έτους:

- Να εισπράξει τουλάχιστον 2 δις από ταμειακά βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές.
- Να εισπράξει τουλάχιστον ποσοστό 20% από τα ταμειακά βεβαιούμενα εντός του έτους ποσά.
- Να ολοκληρώσει τουλάχιστον 300 αναλυτικούς τακτικούς φορολογικούς ελέγχους, με βάση το σύστημα μοριοδότησης για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής.
- Να ολοκληρώσει 325 προσωρινούς φορολογικούς ελέγχους, για έμμεσους φόρους, ιδίως Φ.Π.Α. και παρακρατούμενους, σε βάρος επιτηδευματιών που δεν υποβάλλουν δήλωση, ή υποβάλλουν δήλωση ουσιαστικά διαφορετική από τις παλαιότερες.
- Να εισπράξει ποσοστό τουλάχιστον 50% από τους βεβαιούμενους εντός της χρήσης φόρους και πρόστιμα και τέλος.
- Να διενεργήσει και ολοκληρώσει 1.300 ελέγχους σε αυτοαπασχολούμενους επιτηδευματίες ή σε επιτηδευματίες που έχουν δηλώσει μεγάλη ακίνητη περιουσία.

Με τα ανωτέρω «συμβόλαια», η διοίκηση του υπουργείου Οικονομικών προσπαθεί να δεσμεύσει τους προϊστάμενους των Δ.Ο.Υ. και των ελεγκτικών κέντρων, ώστε αυτοί να επιτύχουν τους «μνημονιακούς» στόχους.

Το ερώτημα που γεννιέται αφορά στο εύρος και το περιεχόμενο της δέσμευσης που αναλαμβάνουν με τα ανωτέρω «συμβόλαια» οι φορολογικοί δημόσιοι υπάλληλοι. Είναι καταρχήν προφανές ότι ο δημόσιος υπάλληλος δεν δύναται να καταρτίζεται με το προϊστάμενο του Δημόσιο δικαιοπραξία με το περιεχόμενο που ορίζεται στις Γενικές Αρχές του Αστικού Κώδικα. Στα πλαίσια άσκησης του λειτουργημάτων του και προς εξυπηρέτηση αυτού, ο δημόσιος υπάλληλος δεν δύναται να απευθύνει προς το Δημόσιο δή-

λωση βούλησης με πρόταση για κατάρτιση σύμβασης, ούτε βέβαια να περιμένει την από το Δημόσιο αποδοχή της δήλωσης βούλησης για την κατάρτιση δικαιοπραξίας (ή το αντίστροφο).

Ας δεχθούμε, λοιπόν, ότι η έννοια του «συμβολαίου» βοηθά επικοινωνιακά τη δύσκολη αποστολή της βεβαίωσης και της εισπράξεως των φόρων, για τη μη ευδωση της οποίας επιτέλους εξαγγέλθηκε η πρόθεση ελέγχου αποδοτικότητας, έστω και με το τέχνασμα του «συμβολαίου».

Περαιτέρω, μας μένει να διερευνήσουμε το περιεχόμενο του «συμβολαίου» αυτού. Αν ζητούμενο του ελέγχου της δράσης των φορολογικών υπαλλήλων θα είναι η αποδοτικότητα τους να εισπράττουν ήδη βεβαιωμένους φόρους, τότε καλώς να ορίσουν τα «συμβόλαια» αυτά και εγκληματικά έχουν αργήσει. Αν, ακόμη, σκοπός τους είναι η επιτέλους εντατικοποίηση στη διενέργεια φορολογικών ελέγχων, τότε και πάλι καλώς τα και ας άρghσαν. Η σύλληψη φοροδιαφεύγουσας ύλης δεν μπορεί να λάβει χώρα αποτελεσματικά, όσο το δείγμα ελέγχων δεν ξεπερνά ποσοστό 3% ετησίως.

Αν, όμως, τα «συμβόλαια» αφορούν στα ύψη των καταλογιζόμενων από τους εφόρους φόρων και προστίμων, τότε το ζήτημα δεν περιορίζεται πλέον στην επικοινωνιακή ή όχι αποτελεσματικότητα του όρου «συμβόλαιο». Αντίθετα και στην περίπτωση αυτή, η τακτική του «συμβολαίου» φαίνεται να βρίσκεται σε οξεία αντίθεση με το άρθρο 78 του Σ. καθώς και με τη θεμελιώδη γενική συνταγματική αρχή του κράτους δικαίου.

Με άλλα λόγια, ο προϊστάμενος κάθε Δ.Ο.Υ. δεν είναι manager ιδιωτικής επιχείρησης, ώστε στα πλαίσια της ελεύθερης οικονομίας να του τάξει ο εργοδότης του bonus για την αύξηση των πωλήσεων. Αλλά, ο φορολογικός υπάλληλος έχει από το Σύνταγμα την θεμελιώδη αποστολή να εξατομικεύει το περιγραφόμενο στον Νόμο φορολογικό περιστατικό. Κατά δέσμια αρμοδιότητα, ο φορολογικός ελεγκτής υποχρεούται να βεβαιώσει ό,τι ο Νόμος ορίζει ως φορολογική υποχρέωση και όχι ό,τι ποσό εξυπηρετεί τον τεθέντα στο «συμβόλαιο» του στόχο. Ο φόρος δεν είναι προϊόν προς πώληση, ώστε να προδιαγράφεται από πριν επιδιώξιμος στόχος. Αντίθετα, το ύψος του φόρου ρητά και αποκλειστικά ορίζεται σε κάθε επιμέρους φορολογικό νόμο. Η φορολογική αρχή υποχρεούται από το Σύνταγμα να προσδιορίζει το ύψος του φόρου αποκλειστικά με βάση τον Νόμο και τις συντρέχουσες σε κάθε πολίτη πραγματικές συνθήκες.

Επειδή η επιβολή του φόρου αλλά και ο περιορισμός της φοροδιαφυγής συνιστούν πολύ σοβαρή υπόθεση έκφρασης της αρχής της λαϊκής κυριαρχίας, θα πρέπει να παραμείνουμε προσπλωμένοι στην αρχή της συνταγματικής νομιμότητας και να αφήσουμε στην άκρη επικοινωνιακά τεχνάσματα. Εξάλλου, κάθε Δ.Ο.Υ. είναι από το Σύνταγμα υποχρεωμένη να καταβάλλει τη μέγιστη δυνατή προσπάθεια να εξατομικεύσει νόμιμα κάθε φορολογική υποχρέωση. Δηλαδή, να προσδιορίσει, βεβαιώσει και εισπράξει ό,τι κάθε ένας από εμάς υποχρεούται να καταβάλει στο Δημόσιο. Ενώ, παράλληλα η δράση αυτή υπόκειται και πάλι από το Σύνταγμα σε έλεγχο αποδοτικότητας. Επομένως, ας αρκεστούμε στην αποτελεσματική εφαρμογή αυτών των συνταγματικών αρχών και ας αφήσουμε στην άκρη «συμβόλαια» με αριθμητικούς στόχους βεβαίωσης φόρων και προστίμων, που μόνον κίνδυνο εκτροπής της νομιμότητας μπορούν να επαπειλήσουν.

Ασπασία Μάλλιου